

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3*
DIGITAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN SMALL
SCHOOLS UNDER THE NAKHON RATCHASIMA PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

นิภารัตน์ เสาว์กระโทก¹, นัยนา ชำของ² และ วิมาน วรรณคำ³

Niparat Saokratok¹, Naiyana Chamchong² and Wiman Wannakum³

¹⁻³วิทยาลัยนครราชสีมา

¹⁻³Nakhonratchasima College, Thailand

Corresponding Author's Email: niparateducation@gmail.com

วันที่รับบทความ : 20 กันยายน 2568; วันที่แก้ไขบทความ 25 กันยายน 2568; วันที่ตอบรับบทความ : 27 กันยายน 2568

Received 20 September 2025; Revised 25 September 2025; Accepted 27 September 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตาม จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 100 คน โดยตารางเครชีเมอร์แกน เครื่องมือที่

Citation:

* นิภารัตน์ เสาว์กระโทก, นัยนา ชำของ และ วิมาน วรรณคำ. (2568). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3.

วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 3(5), 80-92.

Niparat Saokratok, Naiyana Chamchong and Wiman Wannakum. (2025). Digital Leadership Of School
Administrators In Small Schools Under The Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3.

Journal of Interdisciplinary Social Development, 3(5), 80-92.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 - 1.00 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีและค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1) ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์ 2) ด้านองค์กรแห่งการเรียนรู้ 3) ด้านการทำงานเป็นทีมและความร่วมมือ 4) และ 5) ด้านสมรรถนะทางเทคโนโลยี

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล, ผู้บริหารสถานศึกษา, โรงเรียนขนาดเล็ก, การพัฒนา

Abstract

This research aimed to 1) examine the digital leadership of school administrators 2) compare the digital leadership of administrators in small schools under the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3, categorized by position, educational background, and work experience, and 3) explore the guidelines for developing digital leadership among school administrators in small schools under the same educational office. The sample consisted of 100 school administrators and teachers. The research instruments included a questionnaire and an interview form. The content validity index ranged from 0.80 to 1.00, and the reliability coefficient was 0.90. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test. The research findings revealed that:

1) The overall level of digital leadership among school administrators in small schools was high.

2) There were no significant differences in digital leadership when categorized by position, educational background, and work experience.

3) The development guidelines for digital leadership comprised five key areas: Visionary leadership, Learning organization, Teamwork and collaboration, Communication, and Technological competence.

Keywords: Digital Leadership, School Administrators, Small Schools, Development

บทนำ

ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในหลากหลายมิติ โดยเฉพาะด้านการศึกษา ซึ่งถือเป็นกลไกหลักในการสร้างทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพ การบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการศึกษาไม่เพียงแต่ช่วยยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ แต่ยังมีส่วนสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างด้านความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีระหว่างหน่วยงานหรือสถานศึกษายังคงเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา

จากบริบทดังกล่าว แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 จึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาไทยให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการพัฒนาทักษะสำคัญ อาทิ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการสื่อสาร และทักษะดิจิทัล ควบคู่ไปกับการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ทั้งนี้ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงต้องมีภาวะผู้นำที่สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ รวมทั้งขับเคลื่อนนโยบายด้านการศึกษาให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 มีภารกิจหลักในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ 4 อำเภอของจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมากที่ยังขาดแคลนทรัพยากรและบุคลากรที่มีทักษะ

ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ส่งผลให้การบริหารจัดการสถานศึกษาไม่สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่ดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลที่สามารถปรับตัว วางแผน และสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3, 2567)

จากเหตุผลทั้งหมดข้างต้น การศึกษาระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้สามารถวางแผนพัฒนาและสนับสนุนให้ผู้บริหารมีความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในระดับสถานศึกษาและระบบการศึกษาโดยรวม อีกทั้งยังส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและต่อเนื่องสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 แตกต่างกัน
2. บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 แตกต่างกัน

3. บุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำคติจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 31 โรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 18 คน และครูผู้สอน จำนวน 120 คน รวม 138 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ปีการศึกษา 2567 โดยแบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 18 คน และครูผู้สอน จำนวน 82 คน รวม 100 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. 1970) และสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 คือผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีประสบการณ์หรือผลงานดีเด่นด้านการบริหาร จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบสอบถาม ประกอบไปด้วย 3 ส่วนได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) แบบสอบถามความคิดเห็นภาวะผู้นำคติจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 และ 3) แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำคติจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended)

2. แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพตามขั้นตอน ดังนี้

1. แบบสอบถาม ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาเครื่องมือ โดยอ้างอิงแบบสอบถามของ จิราภรณ์ ปกรณ์ (2564) และศึกษาวิธีสร้างมาตราส่วนลิเคิร์ต ตามตำราของบุญชม ศรีสะอาด (2553) จากนั้นนำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC 0.80–1.00) หลังปรับปรุงแล้วได้ทดลองใช้กับบุคลากร 30 คน จากนั้นคัดเลือกข้อคำถาม 40 ข้อมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีครอนบาค (Cronbach's Alpha) พบว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือสูงที่ 0.904

2. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสร้างจำนวน 8 ข้อโดยศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC 0.80–1.00) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะก่อนจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อนำเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จากนั้นขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ผ่านการส่งแบบสอบถามออนไลน์ (Google Forms) ทางอีเมล โดยได้รับแบบสอบถามคืนครบ 100 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง กำหนดคำถามล่วงหน้าและใช้วิธีสัมภาษณ์แบบเป็นระบบ โดยนัดหมายล่วงหน้า ใช้เวลา 15–20 นาทีต่อครั้ง พร้อมบันทึกข้อมูลหลังสัมภาษณ์ ทั้งนี้ มีการแนะนำตัว สร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร และชี้แจงวัตถุประสงค์ก่อนเริ่มสัมภาษณ์ เพื่อให้ข้อมูลที่ได้น่าเชื่อถือและนำไปวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเข้าสู่โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ตามขั้นตอน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ

แบบสอบถามด้วยสถิติแจกแจงความถี่และร้อยละ แยกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ทำงาน เพื่อนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ส่วนสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาถูกวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าห้าอันดับตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2553) ในการวัดระดับสมรรถนะ นอกจากนี้ ยังมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามตำแหน่งและระดับการศึกษา โดยใช้ t-test แบบ Independent samples และเปรียบเทียบตามประสบการณ์ทำงานโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) พร้อมทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' สำหรับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ได้วิเคราะห์ด้วยสถิติความถี่ ร้อยละ และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่อสรุปแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนา

ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยใช้การวัดความตรงเชิงเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) และตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานใช้สถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการทดสอบสมมติฐานใช้ t-test แบบ Independent samples และ F-test แบบ One way ANOVA พร้อมกับทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี Scheffe' ตามแนวทางของบุญชม ศรีสะอาด (2554)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3

ด้านที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านวิสัยทัศน์	4.32	0.353	มาก	4
2	ด้านองค์กรแห่งการเรียนรู้	4.40	0.349	มาก	1
3	ด้านการทำงานเป็นทีมและความร่วมมือ	4.38	0.347	มาก	2
4	ด้านการคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม	4.37	0.356	มาก	3
5	ด้านสมรรถนะทางเทคโนโลยี	4.31	0.354	มาก	5
ภาพรวม		4.35	0.253	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 43.5$, S.D.= 0.253) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านองค์กรแห่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.40$, S.D.= 0.349) รองลงมาคือ ด้านการทำงานเป็นทีมและความร่วมมือ ($\bar{X} = 4.38$, S.D.=0.347) และด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.32$, S.D.=0.353) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสมรรถนะทางเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.31$, S.D.= 0.354)

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 2 ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านที่	รายการ	ปริญญาดรี		สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านวิสัยทัศน์	4.34	0.379	4.28	0.289	0.786	0.147
2	ด้านองค์กรแห่งการเรียนรู้	4.43	0.315	4.37	0.408	0.785	0.496
3	ด้านการทำงานเป็นทีมและความร่วมมือ	4.43	0.354	4.26	0.305	2.326	0.297
4	ด้านการคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม	4.36	0.369	4.38	0.331	- 0.188	0.699
5	ด้านสมรรถนะทางเทคโนโลยี	4.28	0.346	4.40	0.364	- 1.576	0.857
ภาพรวม		4.37	0.246	4.34	0.205	0.615	0.476

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทั้งในภาพรวมและในแต่ละด้าน ซึ่งสะท้อนว่าผู้บริหารในทุกะดับมีความสามารถและแนวทางการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้บริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกัน แสดงถึงความเสมอภาคในการพัฒนาทักษะและบทบาทผู้นำดิจิทัลในพื้นที่นี้อย่างเป็นระบบ ไม่ว่าจะอยู่ในระดับการศึกษาชั้นใดก็ตาม

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 จำนวน 5 คน พบว่าแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลควรเน้นการเสริมสร้างวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ที่ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์และคาดการณ์ทิศทางการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการ

ของผู้เรียนและสังคมในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกัน การส่งเสริมองค์กรแห่งการเรียนรู้ผ่านการนำเครื่องมือและแพลตฟอร์มดิจิทัลเข้ามาสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดเวลาทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และการพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ความสามารถในการทำงานเป็นทีมและสร้างความร่วมมือผ่านช่องทางดิจิทัลถูกยกให้เป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ทั้งในด้านการสื่อสาร การประสานงาน และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดกว้างต่อการเปลี่ยนแปลง ด้านการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ผู้บริหารต้องส่งเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการทดลองและพัฒนา นวัตกรรมการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์ยุคสมัย รวมถึงการเพิ่มสมรรถนะทางเทคโนโลยีของตนเอง และบุคลากรผ่านกระบวนการฝึกอบรมที่เน้นการใช้งานเครื่องมือดิจิทัลอย่างเข้มข้น เพื่อให้สามารถปรับตัวและขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในบริบทของโรงเรียนได้อย่างยั่งยืนและมีประสิทธิผลในระยะยาว

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 อยู่ในระดับมากในภาพรวมและรายด้าน เนื่องจากผู้บริหารมีคุณลักษณะเชิงวิสัยทัศน์ องค์กรแห่งการเรียนรู้ การทำงานเป็นทีม ความคิดสร้างสรรค์ และสมรรถนะทางเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงการเปลี่ยนแปลง (Bass, 1990) และแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ Senge (1990) แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำยุคดิจิทัลไม่ได้จำกัดอยู่ที่การใช้เทคโนโลยีเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการสร้างวิสัยทัศน์ และวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันในองค์กร เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลตามตำแหน่งผู้บริหารไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กมีบริบท โครงสร้าง และทรัพยากรที่คล้ายคลึงกัน ผู้บริหารทุกตำแหน่งต้องปฏิบัติหน้าที่หลากหลายบทบาทในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งนโยบายและมาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่งผลให้มีแนวทางพัฒนาและอบรมที่เหมือนกัน (กัญญารัตน์ สุขแสน, 2563)

3. การเปรียบเทียบตามระดับการศึกษาของผู้บริหารพบว่าไม่มีความแตกต่าง เนื่องจากทุกระดับผ่านการคัดเลือกและพัฒนาตามมาตรฐานเดียวกัน อีกทั้งเผชิญบริบทและ

ข้อจำกัดคล้ายกัน ส่งผลให้ทักษะและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในงานบริหารมีความใกล้เคียงกัน (กรณีรัฐ ตาแปง, 2562)

4. การเปรียบเทียบตามประสบการณ์ทำงานพบว่าภาวะผู้นำยุคดิจิทัลไม่มีความแตกต่าง เนื่องจากผู้บริหารทุกคนได้รับการพัฒนาอบรมในแนวทางเดียวกัน และต้องเผชิญข้อจำกัดและบริบทที่คล้ายกัน ทั้งนี้นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการใช้เทคโนโลยีอย่างสอดคล้องกัน (ชุตีรัตน์ กาญจนธนชัย, 2562)

5. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กสรุปได้ว่า ผู้บริหารต้องพัฒนาด้านวิสัยทัศน์ที่มองเห็นและนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาโรงเรียน ส่งเสริมองค์กรแห่งการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล สนับสนุนการทำงานเป็นทีมและความร่วมมือผ่านเทคโนโลยี กระตุ้นการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และเพิ่มสมรรถนะทางเทคโนโลยีของตนเองและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงข้อจำกัดด้านงบประมาณและบุคลากรของโรงเรียนขนาดเล็ก ต้องอาศัยการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดและการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า (ทิพวรรณ ล้วนปลื้มธิสกุล, 2562; พิชญ์พิมล สุนทวงค์, 2565)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ภายใต้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารกลุ่มนี้อยู่ในระดับที่สูงมาก โดยสะท้อนถึงความสามารถในการปรับตัวและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลไม่ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา หรือประสบการณ์ทำงานของผู้บริหาร ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสม่ำเสมอในการแสดงออกถึงความเป็นผู้นำในบริบทดิจิทัลอย่างทั่วถึงในทุกกลุ่มผู้บริหาร ในส่วนของแนวทางการพัฒนา พบว่าผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สามารถมองเห็นและยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากเทคโนโลยี พร้อมกับการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาความรู้และทักษะผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การทำงานเป็นทีมและความร่วมมือควรใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารและประสานงาน อีกทั้งยังควรส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม เพื่อพัฒนากระบวนการ

เรียนการสอนให้หลากหลายและทันสมัยและที่สำคัญ คือ การพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีของ
ผู้บริหารและบุคลากรต้องทำอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในยุค
ดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการประเมิน
ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ วิสัยทัศน์ องค์กรแห่งการเรียนรู้ การทำงานเป็นทีมและ
ความร่วมมือ การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และสมรรถนะทางเทคโนโลยี ไปใช้เป็นแนวทาง
ในการวางแผนพัฒนาตนเองและองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเน้นใช้เทคโนโลยีและสร้าง
วัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีและยั่งยืนใน
สถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาปัจจัยเชิงลึกที่มีผลต่อการพัฒนา
ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล เช่น บุคลิกภาพ ประสบการณ์การอบรม และวัฒนธรรมองค์กร เพื่อให้
สามารถออกแบบแนวทางการพัฒนาได้ตรงกับบริบทและความต้องการของแต่ละโรงเรียนมาก
ขึ้น นอกจากนี้ควรมีการศึกษาพัฒนาโมเดลภาวะผู้นำยุคดิจิทัลที่เหมาะสมและสามารถนำไปใช้
ได้จริงในโรงเรียนขนาดเล็กในประเทศไทยอย่างเป็นระบบ รวมทั้งเชื่อมโยงกับแนวคิดการ
เปลี่ยนผ่านทางดิจิทัล (Digital Transformation) เพื่อให้การพัฒนาเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- กัญญารัตน์ สุขแสน. (2563). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนใน
เครื่องมือณิทัศเซนตกาเบรียลแห่งประเทศไทย. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยรังสิต.
- กรณัฐ์ ตาแปง. (2562). บทบาทภาวะผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารยุคดิจิทัลในโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตร.
มหาวิทยาลัยราชภัฏพะเยา.
- ชุตีรัตน์ กาญจนธนชัย. (2562). ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
ดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

ทิพวรรณ ล้วนปสิทธิ์สกุล. (2562). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาของนโยบายไทยแลนด์ 4.0. ใน วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พิชญ์พิมล สุนทะวงศ์. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุกัญญา แซ่มซอย. (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Bass, B. M. (1990). Bass & Stogdill's handbook of leadership: Theory, research, and managerial applications (3rd ed.). Free Press.

Senge, P. M. (1990). The fifth discipline: The art and practice of the learning organization. Doubleday.